

Традицію «Вбирання хрестів» внесли до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини

23.4.2026 - | Ministerstvo kultury ta informpolityky

Міністерство культури України додало до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини «Традицію вбирання хрестів Хресної дороги у селі Монастирок Тернопільської області».

Цей звичай є важливою частиною духовного життя громади та символом тяглості поколінь. Він пов'язаний з історією невеликого села Монастирок Більче-Золотецької територіальної громади, яке має давнє коріння — тут зберігся скельний монастир IX–X століть із печерним храмом та каменем-дольменом (капищем), а у 1600 році був заснований Воздвиженський Василіанський монастир.

«Такі традиції — це жива пам'ять громади. Також це доказ того, що культура передається через практику. Вбирання хрестів — це про зв'язок поколінь та силу локальних спільнот, які зберігають свою ідентичність навіть у найскладніші часи», — сказала Віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики України – Міністерка культури України **Тетяна Бережна**.

За переказами, традиція вбирання хрестів Хресної дороги існує щонайменше з XVIII століття і збереглася донині завдяки місцевим жителям. Хресна дорога є частиною духовної та історико-культурної спадщини села Монастирок. Основні носії традиції, передусім, старожили, жінки, неодружені дівчата та молодь, які з покоління в покоління підтримують та передають цей звичай.

Обряд відбувається напередодні храмового свята Воздвиження Чесного Животворчого Хреста. У ньому задіяні 14 великих хрестів Хресної дороги, закріплених за окремими родинами. Основні учасниці — незаміжні дівчата з цих родин, які прикрашають хрести квітами, зіллям і стрічками, готуючись до цього ще з весни.

Після святкової літургії відбувається урочиста хода Хресною дорогою, яка завершується біля печерного храму. Дівчата, які вбирали хрести, отримують благословення, що символізує зв'язок віри, родини та майбутнього подружнього життя. Якщо дівчина, яка вбирала хрест, виходить заміж, цю роль переймає інша представниця родини.

Щороку громада продовжує практикувати традицію вбирання хрестів Хресної дороги у селі Монастирок, проводячи відповідні заходи з підготовки та проведення обряду напередодні храмового свята.

<https://mincult.gov.ua/news/tradycziyu-vbyrannya-hrestiv-vnesly-do-nacziionalnogo-pereliku-nemateri-alnoyi-kulturnoyi-spadshhyny>